

PYTERLAHTI (37)

S iellä niitä taas tepastelee. Kuin riikinkukot. Tiirailevat teltoista sisään, hymyilevät terävillä hampaillaan, hakevat ryhtiä ja korjaavat aurin-gossa kimaltelevia mitaleitaan. Niiden saappaisiin tarttuu mutaa, jota vierellä ja takana kulkevat palvelijat yrittävät totisina puhdistaa.

”Älä tuijota”, isä evästää ja minä jatkan soran sorkkimista. Isä iskee moukarilla sedän tukemaan poraan. Koko tanner tömisee ja hakkaamisen kaiku kimpoilee kallioista. Äijät takovat ja meistä pienimmät kaivavat ja tyhjentävät reikiä pitkillä lusikoilla. Välistä setä topuuttelee isää: ”Älä hyvä mies noin lujaa. Hajotat kohta koko värkin.”

Kaadamme reikiin vettä että vesi nostaa soran alle jääneen hiekan ylös. Kun pora silloin osuu oikein kunnolla vesi maalaa meidän vaatteet ja naamat ruskeaksi.

Meitä on täällä jo satakunta ja lisää tulee melkein joka päivä. Venäläisiä ja naapurinpitäjän poikia, joukossa jokunen jostakin kauempaakin. Isä sanoo, että tämä on tällainen kylä, josta löytyy papua, pontikkaa ja pappia. Kaikille jotakin. Me tulimme tänne puolisen vuotta sitten, mutta vielä ei loppua näy. Tässä menee vielä tovi.

Tehdään kuulemma tsaarille patsasta. Oikeata monoliittia, jonka kärjessä Aleksanteri saa sitten katsella Pietarin kaupunkia. Että terve teille ja hyvää päivää sinne

alas. Minä tässä muina miehinä vain taivasta koputtelen. Korkealle oli katsokaas pakko päästä.

Setä kertoo, että näitä pylväitä on täällä kaivettu esiin jo hyvän aikaa ja monenmoista. Mutta nyt olisi tulossa oikea mahtijärkäle. Ranskanmaalta oli erään kerran tullut ukko maata mittaillemaan ja polottanut riemusta kuin olisi löytänyt suurenkin aarteen. Oli näyttänyt että tästähän me mennään sisään ja loikkinut mittakeppi kädessään kalliota pitkin sinne sun tänne.

Eikä siinä mitään. Työt aloitettiin ja hyvän aikaa tätä onkin kestänyt. Ensiksi raavittiin jäkälät, juurakot ja sitkeät maankuoret. Sitten ryhdyttiin kairaamaan reikiä kallioon. Siinä menivät korvat lukkoon kun ensimmäiset iskut heitettiin maisemaan. Kuin olisi tuhat tykkiä laukaistu samaan aikaan.

Isän paita on mennyt hiestä rypyyyn. Isä nostaa moukarin korkealle päänsä yläpuolelle ja jännittää käsi-vartensa antaakseen lyönnille vauhtia ennen kuin se pysähtyy poran paksuun varteeseen. Nyt on menossa jo neljäs pora.

Yöllä isän selkää särkee. Se valittaa ja pyörii levottomasti. Ulkoa kuuluu kuinka kallioon isketään. Minä muistan kun oli vielä kesä ja pääsi uimaan. ■

Pekka Vartiainen

There they strut again. Like peacocks. Peek into the tents, smile with their sharp teeth, adjust their posture and straighten up their medals, gleaming in the sun. Their boots are caked with mud, which the solemn-looking servants walking beside and behind them try to clean off.

”Don’t stare,” dad tells me, and I carry on poking out the gravel. Dad hits the drill held by my uncle with a sledge hammer. The whole ground thuds and the echo from the strikes bounces off the rock faces. The men keep hammering and the smallest of us dig out and empty the holes with long spoons. Sometimes my uncle tells dad: ”Not so hard, man. You’ll smash the whole thing.”

We pour water into the holes, so that the water brings up the sand trapped under the gravel. When the drill really hits home, the water paints our clothes and faces brown.

There are already about a hundred of us and more arrive almost every day. Russians and boys from the neighbouring parish, a few from further away too. Dad says that this is the sort of village that has beans, hooch and priests. Something for everyone. We came here about six months ago, but the end is not yet in sight. It’ll take a while yet.

Apparently, they are making a statue for the Tsar. A proper monolith, at the top of which Alexander can survey the city of St Petersburg. Like, how d’you do and

good day to you down there. I’m just standing around here, knocking on the sky. See, I had to get high up.

My uncle tells me that they have been digging out these columns here for some time, and many kinds. But now there is a real mighty boulder coming. Once, a fellow had come from France to measure the ground and gushed with excitement, as if he had found a great treasure. Had pointed that we’ll go in here and hopped around the rock face this way and that, brandishing his measuring stick.

And that’s all very well. The work started and it’s lasted a good while. First we scraped away the lichen, roots and tough coating of earth. Then we started drilling holes into the bedrock. It made one’s ears pop when the first strikes were thrown. Like firing a thousand cannons at the same time.

Dad’s shirt has wrinkled with sweat. He raises the sledge hammer high above his head and tenses his arms to give the strike some pace before it stops on the thick head of the drill. This is the fourth drill already.

In the night, dad’s back hurts. He moans and tosses restlessly. The sound of striking the rock comes from outside. I remember when it was still summer and we could go swimming. ■

Transl. Annira Silver

P ietarin lisäkin kirkon 48 graniittipylvästä sekä tsaari Aleksanteri I:n muistomerkin jalustan päälle päätyneen maailman suurin monoliitti on louhittu 1830-luvun alussa Virolahdelta. Enimmillään louhoksella oli 2 000 työntekijää, pääosin Venäjältä, mutta myös Virolahdelta. Ranskalaisen arkkitehdin Auguste Ricard de Montferrandin suunnitteleman muistomerkin pylvästä oli parhaimmillaan yhtä aikaa irrottamassa 275 miestä. Pylvään päälle syntyi lopulta käärmettä ristillä murskaava enkelipatsas, jolla on Aleksanteri I:n kasvat.

The 48 granite columns of St. Isaac’s Cathedral in St Petersburg, as well as the world’s largest monolith which ended up on the plinth of the memorial to Tsar Alexander I, were quarried in Virolahti in the early 1830s. At its peak, the quarry employed 2,000 labourers, mostly from Russia, but also from Virolahti. It took the concerted efforts of up to 275 men to dislodge the pillar for the memorial, designed by the French architect Auguste Ricard de Montferrand. The pillar was eventually topped with a statue of an angel with Alexander’s features, crushing a snake with a cross.

 <https://urly.fi/1Dah>

 Anu Nuutinen

 LAB University of Applied Sciences

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

 Euroopan unionin
kehittämisyhteistyökeskus,
Eurooppa investoi tulevaisuuteen

RURAL EXPLORER / KYMEENLAAKSO JA ETELÄ-KARJALA | TARINATAITOT: SIIVUPAINAJAINEN, IMATRA